

Handläggare
Marianne Gabrielsson
Telefon: 0850825950**Till**
Socialnämnden
2020-11-17

Digital tjänst för att öka barns och ungas delaktighet

Redovisning av uppdrag från socialnämnden om att undersöka alternativ till Viewpoint

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner redovisningen av digital tjänst för att öka barn och ungas delaktighet.
2. Socialnämnden ger förvaltningen i uppdrag att se över möjlighet att i nära samarbete med moderniseringen av sociala system/Esset ta fram ett digitalt verktyg för att öka barn och ungas delaktighet.

Fredrik Jurdell
förvaltningschefVeronica Wolgast Carstorp
avdelningschef

Sammanfattning

Socialnämnden har i uppdrag att stärka barnperspektivet. Det finns en stor efterfrågan på digitala stöd som kan göra barn och unga mer delaktiga i socialtjänstens arbete. Fyra stadsdelsförvaltningar med stöd av socialförvaltningen deltog i ett pilotprojekt som Sveriges kommuner och regioner (SKR) drev, där det digitala verktyget Viewpoint testades. Resultatet från testningen redovisades socialnämnden 16 juni 2020 som gav förvaltningen i uppdrag att utreda ett bättre fungerande och mer användarvänligt alternativ till Viewpoint. Förvaltningen har undersökt alternativ till Viewpoint och beaktat den digitala utveckling som stadens socialtjänst befinner sig i då modernisering av sociala system är i en införandefas. En snabb inventering av stadens digitala verktyg ger vid handen att det inte finns ett tillräckligt bra befintligt verktyg. För att skyndsamt få en digital struktur på plats föreslås att en extern resurs avropas som i samarbete med socialförvaltningen, representanter från det kommande verksamhetssystemet Esset och stadsdelsförvaltningarna som prövat Viewpoint, bygger ett enkelt frågeverktyg. På så vis tas erfarenheter från Viewpoint tillvara och

ett verktyg kan vara på plats inom ramen för moderniseringen. I ett sådant förfarande planeras övergången till Esset redan från start.

Bakgrund

I Stockholms stads budget för 2020 fick socialnämnden i uppdrag att fortsätta utveckla och stärka barnperspektivet, barnrättsperspektivet och barnets perspektiv. För att stärka barnrättsperspektivet och utveckla socialtjänstens möjligheter att nå fram till barn och unga utifrån deras egna olika behov och förutsättningar, finns idag en stor efterfrågan på digitala stöd som kan göra barn och unga mer delaktiga i socialtjänstens arbete. Hösten 2018 efterlyste SKR pilotkommuner för ett test av det digitala verktyget Viewpoint under perioden 2019 till 2020. Ett urval verksamheter vid fem stadsdelsförvaltningar med stöd av socialförvaltningen deltog i utvecklingsarbetet.

I utvärderingen av pilotprojektet som redovisades till socialnämnden den 16 juni 2020 konstaterades att de allra flesta barn och unga som deltagit var nöjda med det nya arbetssättet. Socialsekreterarna såg stora fördelar med att komplettera dialogen med barn och unga med stöd av ett digitalt verktyg, men framhöll att ett betydande hinder var svårhanterlig teknik som ledde till att flera socialsekreterare inte kom igång med arbete, få barn ingick i piloten och endast en stadsdelsförvaltning har fortsatt med verktyget efter piloten.

Utifrån att både barn/unga och medarbetare är positiva till digitala enkäter påtalade socialnämnden 16 juni 2020 att det är angeläget att Stockholms stad utreder ett bättre fungerande och mer användarvänligt alternativ till Viewpoint och att det också ges tillräcklig med tid för implementeringen och ett mer omfattande praktiskt stöd från socialförvaltningen. Vidare framhölls att en framkomlig väg skulle kunna vara att komplettera stadens nya verksamhetssystem Esset med motsvarande teknik. Socialsekreterarna skulle i detta fall även slippa användandet av parallella system och statistiken från enkäterna skulle sannolikt kunna kopplas ihop med övrig statistik i Esset.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 11 november 2020. Funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den 12 november 2020.

Ärendet

För att undersöka alternativ till Viewpoint har en omvärldsbevakning genomförts och det mest spridda systemet har undersökts närmare. Dialog har förts med kontaktperson för Viewpoint i Storbritannien, medarbetare från enheten för digitalt verksamhetsstöd vid socialförvaltningen respektive Esset. Utredningen har genomförts i dialog med projektmedlemmar som deltog i testningen av Viewpoint i Stockholms stad och projektledaren vid Sveriges kommuner och landsting.

Beskrivning av Viewpoint

Viewpoint är ett digitalt verktyg för att öka barns och ungas delaktighet inom socialtjänsten och det används bland annat i Storbritannien och Australien.

Barnet/den unge får digital tillgång till ett antal frågor om sin situation som besvaras innan mötet med socialsekreteraren. Enkäten skickas ut till barnet/ungdomen via mejl eller sms och kan besvaras via smartphone, platta eller dator. Socialsekreteraren får sedan genom systemet tillgång till svaren och går igenom dessa tillsammans med barnet/den unge i ett fördjupande samtal. Barnen/de ungas svar kan även hämtas ut som anonymiserad statistik.

Enkäterna i Viewpoint är uppdelade för att passa två åldersgrupper. Frågeområdena rör barnets/den unges hemsituation, skolgång, fritid, hälsa och kontakten med socialtjänsten. Uppläsningsfunktion finns för båda enkäterna.

Möjliga vägar framåt

Det mest spridda digitala verktyget med liknande syfte som Viewpoint bedöms OmMej¹ vara. Det tar fasta på risker och resurser inom områdena familj, eget mående, beteende, skola och fritid. Systemet kan användas inom både socialtjänst, skola och barn- och ungdomspsykiatri och modeller för hur informationen kan delas mellan verksamheter. Beroende på hur barnet svarar utforskar systemet vidare de områden där barnet svarat jakande genom att ställa följdfrågor. Systemet möjliggör att barnet svarar på frågorna upprepade gånger. Svaren adderas då till tidigare svar och utveckling kan följas. Socialsekreteraren har tillgång till ett gränssnitt där koder till nya enkäter genereras och där barnens svar på frågorna illustreras i diagram som successivt byggs ut. Barnet får tillgång till systemet genom en individuell kod till en applikation som laddas ner.

Erfarenheterna av Viewpoint under piloten visar att barn, unga och professionella var nöjda med frågorna i plattformen. Hindren var av teknisk karaktär. I dialog med projektmedlemmar och kontaktperson vid Viewpoint görs bedömningen att genom att utveckla plattformen utifrån framförda synpunkter och planera för utökat stöd i handhavandet vid stadsdelsförvaltningarna kan en utvecklad form av Viewpoint vara en framkomlig väg framåt.

Enheten för digitalt verksamhetsstöd har undersökt om en digital plattform vid socialförvaltningen kan användas för att öka barns delaktighet, och funnit att så inte är fallet. En snabb inventering av stadens digitala verktyg ger vid handen att det inte finns ett tillräckligt bra befintligt verktyg.

De tre ovanstående vägarna framåt har diskuterats med representanter från modernisering av sociala system. En utgångspunkt i uppdraget var att finna alternativ till Viewpoint under en övergångsperiod. Esset byggs för att kunna utvecklas och byggas vidare utifrån brukarens och verksamheters behov. Representanter från Esset har framfört att den bästa förberedelsen inför att kunna integrera ett system i Esset, är att välja en enkel lösning. En sådan lösning kan byggas in och ersättas av Esset och redan inmatad data kan föras över.

Staden står inför omfattande förändringar vad gäller digitala lösningar. Det motiverar att det inte sker en introduktion av ett nytt fristående system. Förvaltningen föreslår att en resurs avropas som tar fram ett enkelt digitalt verktyg för att fånga in barns röster. Ett sådant förfarande skulle genomföras i samarbete mellan socialförvaltningen, representanter från Esset och stadsdelsförvaltningarna som prövat Viewpoint. På så vis tas erfarenheter från pilotprojektet Viewpoint väl tillvara och ett enkelt verktyg kan vara på plats inom ramen för moderniseringen. I ett sådant förfarande planeras övergången till Esset redan från start.

Ett införande av en digital plattform i syfte att öka barns delaktighet betyder att ett nytt arbetssätt införs. Det innebär inledningsvis ett ökat arbete för verksamheterna. För att säkerställa att verktyget integreras väl i arbetet i kontakt med barn och unga samt att möjligheter till verksamhetsutveckling tas tillvara, föreslås samordning och stöd i ett strukturerat förbättringsarbete erbjudas stadsdelsförvaltningarna. Förvaltningen föreslår att det blir en del av utvecklingen av verksamhetssystemet Esset där de stadsdelsförvaltningar som aktivt deltar i projektet framför allt ingår i arbetet. Att skapa förutsättningar för att systematiskt pröva och dela erfarenheter, föreslås bli socialförvaltningens roll.

Jämställdhetsanalys

Att barn och unga ges förutsättningar för att dela med sig av sina upplevelser och erfarenheter i kontakt med socialtjänsten utgör hörnstenar i ett arbete i enlighet med barnkonventionen. Genom en digital plattform kan förutsättningarna för barn och ungas delaktighet öka. Den information som samlas in från barn och unga utgör ett underlag för verksamhetsutveckling. Att dela upp den insamlade informationen på kön, ålder och verksamheter ger viktig information som kan synliggöra omotiverade skillnader. Det utgör en grund för fortsatt arbete mot ökad jämställdhet i arbetet med barn och unga som är i kontakt med socialtjänsten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I Stockholms stads budget för 2020 fick socialnämnden i uppdrag att fortsätta utveckla och stärka barnperspektivet, barnrättsperspektivet och barnets perspektiv. För att stärka barnrättsperspektivet och utveckla socialtjänsten möjligheter att nå fram till barn och unga utifrån deras egna olika behov och förutsättningar, finns idag en stor efterfrågan på digitala stöd som kan göra barn och unga mer delaktiga i socialtjänstens arbete.

För att skyndsamt få en digital struktur på plats föreslås att en extern resurs avropas och att socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna som prövat Viewpoint i samarbete med representanter från det kommande verksamhetssystemet Esset bygger ett enkelt frågeverktyg.² På så vis tas erfarenheter från Viewpoint tillvara och ett verktyg kan vara på plats i nära samarbete med moderniseringen. I ett sådant förfarande planeras övergången till Esset redan från start. Socialförvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens redovisning i tjänsteutlåtandet.

Bilaga

Utredning - Digital tjänst för att öka barns och ungas delaktighet - uppdrag av socialnämnden 16 juni 2020 att undersöka alternativ till Viewpoint